

loških prebivavcov, ki še večidel spijo „sladko spanje nedolžnih“, čuje glas blage domoljubke, katero poznati so nekteri loški prebivavci ravno tako radovedni kakor vé, drage „Novice“. (Pisemce to smo prejeli po pošti „ljubljanški“ iz „Šk. Loke“. Ali je blaga pisateljca tega pisemca res to, za kar se nam oznanja, ne vémo, ker so vredništva o takih zadevah zelo neverni Tomaži; al to je gotovo, da vse hrepeni po tem, da bi vrla Ločanka, ki nam je unidan pisemce pisala, se vstopila v vrsto Novičnih dopisnikov. *Vred.*)

Iz Kranja 20. julija. † Ker je naša šterna v sred mesta lepo dodelana, je neki bližen hišen posestnik 13. dne t. m. s primerno večernico zaznamoval to dobrotljivo napravo, ki nas po dolgem prenehu oskrbljuje spet z obilno vodo. Prepevali so pri tej slovesnosti naši pevci domače pesmi, pa tudi naša šolska mladina je želela s svojim petjem poslaviti ta dan. Le škoda, da se pevci na tej in uni strani niso prav ujemali, kar pa je nekim trem gospodom, ki niso Krajnci, moglo posebno po volji biti, ker toliko večje veselje so kazali, kolikor bolj so pevci navskriž peli. Neki rodoljuben mestjan viditi veselje teh stranskih gospodov, stopi k njim pa vsakemu daruje nov krajcar — češ: vsako delo zasluži svoje plačilo, zakaj ne tudi nemškutarija!

Iz Ljubljane. Družba tukajšnjih zdravnikov je prvemu dunajskemu profesorju zdravilstva dr. Rokitanski-mu, katerega celi svet šteje med prvake učenosti zdravniške in ga mi Slovani še posebno ponosno imenujemo moža naše krvi, poslala unidan pismo, v katerem mu veselje razodeva, da je bil v vrsto dvornih svetovavcov povzdignjen. Rokitansky je 17. t. m. se zahvalil za to s sledečim pisemcom:

„Visokočastni gospodje tovarši! Pismo Vaše od 11. t. m. me je srčno ganilo, ker mi je povedalo, da ste mi tako prijazno udani. Zato mi je eno najdražjih spominkov in mi bode predrag spominek prijateljstva mojih vrstnikov in tovaršev zdravniških. Zato se Vam zahvalujem iz globočine svojega srca in Vas prosim, da tudi vprihodnje ohranite prijaznost in vernost svojo

Svojemu odkritosrčnemu in udanemu častitelju in prijatlu Karolu Rokitanski-mu.

— V saboto je bila konecletna preskušnja iz reje murbinih in družih sadnih dreves in pa iz sviloreje, ktere nauke teoretično in praktično v domačem jeziku že 10 let uči gosp. Andrej Fleišman, učitelj botanike. Podvrglo se je letos tej preskušnji z dobrim uspehom 13 pripravnikov ljudskih šol, za ktere je ta nauk od leta 1852 predpisan nauk. Tudi bogoslovci 4. leta so prostovoljno poslušali ta nauk, ker vrli gospodje spoznavajo, da jim je zlo koristen, kadar pridejo na deželo in počnejo svoje lastno gospodarstvo ali pa da podučujejo kmeta. Zlasti sviloreja se je jéla pri nas zlo obdelavati in se bo čedalje bolj; zato je hvale vreden vsak, kdor se je uči, ako je po besedah latinskega klasika tako „srečen, da deleč proč od mestnih homatij more kadaj s svojimi lastnimi voliči obdelavati zemljo svojo.“ Zato moremo le z odkritosrčno pohvalo omeniti častitega domoljuba gosp. dr. Jan. Ahačič-a mlajšega, ki se je letos z veliko marljivostjo udeležil tega nauka in se celó z izvrstnim uspehom podvrgel preskušnji kakor vsak drug.

— V pondeljek popoldne je v sobi svetlega našega gospoda knezoškofa, kamor je ravno po nekem opraviilu prišel, nagloma umrl častiti vodja tukajšnjega Alojzjeviša, gosp. Juri Grabner. Kakor gospoda kneza, ki so rajnega radi imeli, je osupnila vsakega družega nagla smrt njegova, čeravno je že več časa za protinom (putiko) bolehal in prejšni dan veliko krvi iz sebe izmetal. Brž ko ne mu je kaka velika žila počila.

— Poslednje novice, ki so zastran bolezní našega gosp. deželnega poglavarja iz Karlovških toplic dospele v Ljubljano, so čedalje bolj žalostne.

— Sedmi zvezek „Grlice slovenske“, vredjen po gosp. Jurju Fleišman-u, je ravnokar prišel v tiskarnici Blaznikovi na dan. Obsega ta zvezek srbsko „Budnico“, Riharjevo „Savico“ (besede Tomanove), narodno slovensko „Samče“, Fleišmanovo „Prostost“ (besede Tomanove), Goršičevo „Na razhodu“ (besede Tomanove), Fleišmanovo „September“ (besede Vilharjeve), Fleišmanov „Studenček“, „Ločenje“, poslovenil Anton Leban, napev čigav? ne vémo, Fleišmanovo „Delapust“ (besede Praprotnikove), J. Hašnikovo „Sanjač“, in narodno slovensko „Gorsko“. — Tudi ta zvezek je zanimivo sestavljen, natis ličen, cena nizka (veljá le 27 nov. kr.) — Ker ravno o domačih pesmah govorimo, naj spomnimo, da v nedeljo zvečer je igrala vojaška muzika našega polka na kolodvoru v gostivnici Lauševi; vodju te muzike gosp. Jedličku gré hvala, da nam večkrat tudi kako domačo zaigra; med mnogimi drugimi smo slišali tudi novo Vilharjevo polko „živio-polka“, ki je tako dopadla, da so jo štirikrat ponovili.

— Pred malo dnevi smo dobili v roke prvih 10 pól „Slovenskega Pravnika“, ki ga je s pripomočjo gospodov: M. Cigale-ta, Jož. Kersnik-a, Petra Kozler-ja, dr. V. Pavlič-a, dr. Iv. Serneč-a, L. Svetca in dr. Jerneja Zupanc-a izdal gospod dr. Razlag. Na prvi pogled že se vidi, da je delo izvrstno osnovano ali kakor Nemeč pravi, „vortrefflich angelegt“; kar pa se jezika tiče, bo knjiga ta spet nov udarec vsem tistim, kateri abotno blebetajo, da slovenski jezik ni ugoden za kancelije. Radostni pričakujemo celega „Pravnika.“ Kje pa ga dobivajo naročniki, je oklical gosp. dr. Razlag na str. 243 poslednjih „Novic“.

— (*Pobérki iz raznih časnikov.*) V „Laibacheri“ se je vnela pravda zavolj zemljišnega davka na Kranjskem. Gosp. Brolich se je v državnem zboru, kakor naši bravci vejo, pritožil zoper katastersko cenitev zemljiš in gospod dr. Henrik Costa se je v „Laibacheri“ vstopil na njegovo stran; gospod Decenti se je zoper to pritožbo ustavil in trdil, da krajske dežele ni nobena krivica zadela; gosp. Brolich odgovorí gospod Decenti-tu in bolj na drobno dokáže, da je katasterska cenitev napačna bila; obema gospodoma — Brolichu in Costatu — odgovarja spet gospod Decenti in zagovarja svoje misli kolikor more; na to se oglasi gosp. Matija Koren iz Planine in določno kaže, koliko višje so cenjene zemljiša na slabem zemlji krajski memo dosti boljše štajarske; kjer pa številke tako glasno govore — misli gosp. Koren — ni treba dolzega besedovanja, in res je taka. Gosp. Decenti na celem Krajskem ne bo menda treh dobil, ki so na njegovi strani. — „Laibacherca“ je te dni junaškega Luka Vukalovića od predbojnika narodne nezavisnosti degradirala na potepuha roparskega. Kakor Luka Vukalović „Novicam“ „iz Sutorine“ telegrafira, ne bo „Laibacherce“ tožil zavolj „Ehrenbeleidigung-e“, ki mu jo je prizadjala po svojem privatkorespondentu iz „Castelnuovo“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (*Iz državnega zbora.*) Zbornica poslancov je pretekli teden pretresovala dohodke in stroške za tobak, rudarstvo, železnice in pošte, in je potrdila predloge Herbstove in Schindlerove, kateri zadevajo postavu za tisk in skrivnost pisem; te postavi še zdaj niso rešene, ker je zbornica gospôska dosihmal že veliko tega podrla, kar je zbornica poslancov sklenila, in tako se mota in mota ta reč brez konca in kraja, in mesci in mesci tekó, pa še zmiraj nič ni. In vse to zadržuje, da zbornica poslancov ni še prišla do zemljišnih, hišnih in družih davkov, do cene solí, do razmere med državo in dunajsko banko itd., katerih sklepov že vsak radovedno pričakuje, ker bolj ali manj zadevajo žep vsakega. Čeravno pa vse to za letošnje leto še ni dognano, je vendar 17. dan t. m. državni minister zbornici napovedal, da vlada

želi, da bi sedanji zbor že tudi državne dohodke in stroške za prihodnje leto 1863 v presojo vzel, in minister dnarstva ji je brž predložil prevdarek teh dohodkov in stroškov, kakor ga je vlada naredila. Zbornica je molče sprejela te predloge, ker večina se je nek do zadnje ure branila te naloge že zdaj, ko je zbor na tako malo številce poslancov skrčen, ki se udeležujejo te prevažne zadeve za celo cesarstvo. Poslanec Wieser predloži drugi dan nasvet: „naj zbornica izvoli odbor iz 9 poslancov, kateri naj kmali zboru svoje misli razodene, kako in kaj.“ Ta predlog je bil enoglasno potrjen in zbornica je volila 9 odbornikov. Včeraj se je pričakoval odborov nasvet. — Iz ministrovih predlogov se kaže, da bode vlada prihodnje leto potrebovala za vse svoje stroške 362 milijonov in 428.000 gld., potem takem spet 93 milijonov gold. več kakor bojo dohodki, namreč 58 milijonov več za druge potrebe, 35 milijonov pa več za armado, ker vojaško ministerstvo pravi, da z navadnimi 92 milijoni ne bo moglo izhajati. Vlada misli, naj se teh 93 milijonov, ki bojo zmanjkali, pridobi s povikšanimi nekterimi davki in z izposojili. Minister si v obširnem govoru prizadeva upravičiti svoje postopanje in odvracati pšice, ki v zboru in zunaj zbora na-nj letijo, ter nazadnje pravi, da ker se je še le nova Avstrija zidati začela in še ni kar nič zgotovljenega, ni nikakor v stanu, že zdaj stopiti pred svet s kakim gotovim načrtom dnarstvenega gospodarstva, in se naposled tolaži s tem, da ne samo Avstrija, temuč tudi druge države so v dnarnih stiskah. — Zbornica gosposka je presojevala stroške za nauk in bogočastje, pri kateri priliki je dr. Miklošič zbornici razjasnil opravilstvo šolskih svetovavcov, — dalje je sprejela odborov predlog zastran tiskarne postave in po sklepu zbornice poslancov potrdila stroške za ogersko, erdeljsko in hrvaško dvorno kancelijo, le odbila je dostavljene želje zastran toliko potrebne poravnave ogerskih homatij; zoper ta odbitek pa se vzdigne grof Anton Auersperg in v soglasji s željami zbornice poslancov zagovarja živo potrebo, da se vlada brž ko brž poprime vsega, kar brez nevarnosti za edinstvo in ustavo državno se more zgoditi, da pridejo vse dežele avstrijske v posvet vzajemnih zadev v državni zbor. Ker je državni odbornik Hennet se zbal, da bi ta predlog utegnil vlado razžaliti, mu brž prida tolažljiv dostavek, s katerim se pa vendar potem umakne, ko sliši državnega ministra samega reči, da nima nič zoper Auerspergov predlog. Al večina zbornice ga je vkljub vsemu temu zavrgla; misliti mora, da tudi pohlevne „želje“ niso pristojne državnemu zboru!

— Zdravje presvitle cesarice je že tako dobro, da se bo prihodnji mesec preselila na cesarsko grajšino Hetzendorf blizu Schönbrun-a.

— 24. in 30. dne t. m. se peljejo spet vozovi po železnici iz Dunaja v Pariz in London. Ta vožnja ima samo razveseliven namen in je zlo po ceni, ker za vožnino, jed in prenočišče skupaj plača oseba le 250 gold. n. dn. — Tudi Ogrri so namenili spet drug shod v Trst; al vodstvu železnici je bilo nek rečeno, naj — opusti to.

Hrvaško. Iz Zagreba. Kakor na Českem tako tudi tukaj nabirajo milodare za Črnogorce. Iz Siska se je poslalo 200 gold.; v Zagrebu so pa gospé: Höplerjeva, Marikova, Mrazovicova in Dutkovičeva in pa gospodične: Gajeve, Kresičeva in Muhičeva napravile odbor in nabirajo od hiše do hiše milodarov; veliko so že nabrale.

Ogersko. Naše zadeve so še zmiraj pri starem, in če primerjamo najnovejše govore dvornega kancelarja in deželnega poglavarja s poslednjimi govori državnega ministra v državnem zboru, se kaže, da še ne pridemo kmali iz začasnega dualizma.

Laško. Zdaj je gotovo, da tudi pruska vlada priznava novo laško kraljestvo. Minister Durando je to

naznanil 18. t. m. državnemu zboru v Turinu. In tako zdaj zvunaj Avstrije in Španije ni nobene večje vlade več, ki bi ne spoznala laškega kraljestva. Kakor celi svet je tudi sv. Očeta in kardinale osupnila najbolj novica, da ruska vlada, ki je bila dosihmal steber tako imenovane „svete zveze“, je nenadoma stopila zdaj v „prekucijno zvezo“ in ž njo vred tudi pruska.

Francozko. Dan na dan se več o tem govori, da ste vlada francozka in rusovska vlada neko skrivno zvezo med seboj sklenile. Al gotova ta zveza še ni, čeravno se napravlja. Ruska vlada nek išče podpore francozke za svojo politiko na Turškem; francozka vlada ni sicer zoper to; al ona hoče, da se ruska vlada zedini ž njo tudi v politiki zahodne in južne Evrope.

Nemčija. Iz Frankobroda. Nemški časniki so polni popisov streliških veselíc, ki so se 13. t. m. tukaj začele in kamor je prišlo blizo 15.000 strelcov zlasti iz Nemškega, pa tudi iz Švajce, Avstrije itd. Le Prusov je celó malo. Kolikor huje pa zbrano množico to v srce peče, toliko bolj tolaži to žalost z vinom in z napitnicami na „veliko in čedalje večo Nemško.“ Nenemci iz srca privošijo Nemcom njih narodne pravice; al to zahtevajo od njih: naj so sami seboj zadovoljni in naj ne nosijo svojega gospodarstva drugam po svetu, kjer ne marajo za-nj.

Srbija. Iz Beligrada se piše „Srb. Dnevniku“, da vsak dan se bolj zapletuje stvar srbska in turška; kaj dela diplomacija, se nič prav ne zvé.

Turško. Poslednje dni se je govorilo, da so Turki Črnogorce večkrat zmagali in da Omer paša s svojo armado že naravnost potuje na Cetinje. Kdor vé, da je Omer paša že velikrat zmagal na papirji, na bojišču pa tepen bil, ne verjame še tem novicam. Saj se „Wanderer-ju“ iz Dobrovnika od 13. t. m. piše, da knez črnogorski vsako ponudbo pomirja odbija.

Amerika. Huda vojska še zmiraj trpi in nobeden ne vé, kdaj je bo konec. „Kaj je nam mar za to, kar se v Ameriki godí? — nam utegne kdo reči. Al to ni res. Vojska zbega vse življenje in zlasti kupčija trpi. Iz Amerike dobivajo naše fabrike bombaž (pavolo); zdaj pa je pride tako malo, da je že pri nas se pavolnato blago podražilo za 25 do 30 gold. pri 100 gold. Na Angležkem manjka nekterim fabrikam pavole tako, da nimajo skor nič dela.

Od narodne čitavnice celjske.

Vsem čč. gg. članom naše čitavnice naznanujemo s tem, da bo v četrtek 31. julija t. l. ob 7 zvečer sopenet „mala beseda“ v narodni čitavnici naši. Srčno povabilo vsem čč. družbenikom!

Odbor narodne čitavnice celjske.

Listnica vredništva. Gosp. županu pri sv. Petru v Savinski dolini: Pismo Vaše smo prejeli in želje Vaše bomo prav radi priporočili našim pravičnim zastopnikom na Dunaji. — Gosp. J. Ša. iz slov. Št: Pravična je res Vaša pritožba. — al bolje je, da neslogo, ki jo delajo le posamesni oslepljeni Hrvatje, ne pa velika večina poštenih, pokrivamo „s plajščem ljubavi bratinske.“

Žitna cena

v Ljubljani 19. julija 1862.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 86. — banaške 6 fl. 86. — turšice 4 fl. 57. — soršice 4 fl. 47. — rež 3 fl. 59. — ječmena 3 fl. 10. — prosa 4 fl. 4. — ajde 3 fl. 87. — oves 2 fl. 32.

Kursi na Dunaji 22. julija.

5% metaliki 70 fl. 85 kr. Ažijo srebra 24 fl. — kr.
Narodno posojilo 82 fl. 54 kr. Cekini 6 fl. 2 kr.